

Передплата

на «РУСЛАНА» вписувати:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . 5 кор.
на місяць . . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . 8 рублів
або 18 франків
Посадноке число по 10 сеп.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 1/2 год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. і. п. Димитровського (Хорунжия). Експедиция місцена в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи збертає ся лише на попереднє застереженє. — Геклімації неопечатані з'являють ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Підслімі» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 3) с. від стр. чин.

Япанська перевага в східній Азії.

(X) Коли заносило ся на війну між Росією і Япанцями, російський посол на корейськім дворі, запитаний, яке становище заняла би в евентуальній війні Росія, відповів, що «російська фльота держала б ся тактики Фабія аж до хвилі, яку вважала би для себе пригідною». І справді по обчисленю морських сил одної і другої держави думано, що вони рівноважать ся. А коли до того ще додати, що Япанці мають чимало трудностей з перевозом військо на азійській суходолі, то виринали оправдані сумніви, чи Япанцям поведе ся се виконати. Дятого великою несподіванкою був нагальний напад япанських торпедовців з дня 8. с. м., бомбардоване Порт-Артура з 9. с. м. а відтак і причаленє япанського війська на корейськім суходолі. Сі несподівані події виявили перед світом морську перевагу Япанців в східній Азії, а слабосильність російської фльоти.

Сей стан російської фльоти є зовсім природний, наколи звернемо бачність на сю обставину, що російська воєнна управа десятки літ занедбувала вистачене воєнної фльоти, а головну бачність звертала лише на сухопутне військо і в нїм покладала всю свою силу, коли тимчасом воєнна фльота була засуджена все лише на відпорне становище. Сі погляди взагалі відповідали і вдачі російського жителя, байдужного для морського життя, а зростом з суходолом і доперва перед десяти роками китайско-япанська війна відкрила Росії очі, що треба і в тім напрямі щось робити, бо може її заскочити східно-азійське питання. Одначе при широкім розмаху в тім напрямі і значних накладах, які протягом остатних десяти літ ложила Росія на помноженє своєї фльоти, трудно було багато зробити, щоби усунути занедбаня на тім полі.

Виряді витворила Росія в тім часі поважне число привчених до морської служби офіцирів, але не так легко було вишколити потрібне число низшої служби моряків. Російська держава взагалі на незначних просторах притикає до моря (не вчисляючи тут північного крижаного моря) і за мало має населеня освоенного за молоду з морською плавбою, тимто й вишколенє спосібних моряків і корабельників не є такою там легкою задачею.

Всеж таки при всіх тих трудностях і недостачах зробила Росія останними роками значний поступ в тім напрямі і витворила морський корпус офіцирський, який і що-до хоробрости та мореплавного і тактичного вишколеня не стоїть позаду япанського. Одначе мимо сего поступу має она багато недостач, які в сій хвилі впливають вельми некорисно на становище Росії в східній Азії передовсім має Росія у східній Азії вельми мало доків і лодниць, де би можна ушкоджені кораблі скоро направити (н. пр. в Порт-Артур має лише один більший док, а другий доперва будують) і в тім згляді далеко уступає Япанцям. На сі недостачі звертає бачність

правительства російського перед кількома місяцями адмірал Алексєєв.

Другою слабою стороною Росії є недостача углевих стацій. Коли н. пр. Німеччина і Англія на Великім океані мають чимало таких стацій, Росія не має ані одної такої стації на цілій дорозі з Петербурга, зглядно з Одеси до Порт-Артур. Виринали всякі в тім напрямі проєкти, одначе не виконано ані одного. Наслідком того воєнні кораблі, які Росія висилає на помору східно-азійській флоті, приневолені боротися з недостачею вугля, або провадять засоби вугля з собою перевозовими кораблями і через те ціла операція воєнна опізнена і отяжіла.

Російська фльота мусить отже передовсім бачити на добре удержанє своїх кораблів, позаяк не має доброї нагоди до направи ушкоджених, она є вельми обмежена в своїй рухливости, позаяк приневолена щадити вугля. Наостанку приневолена російська фльота здержувати ся скільки може від бою, позаяк значна часть кораблів не станула ще на боввищу, а корабельна залага не є так основна з дорем, особливо многі офіцири, що перший раз прибули на Жовте море, не можуть дорівнати япанським офіцирам докладно ознакоченим з тамонними мореплавними відносинами. Не можна отже чудувати ся, що віцеадмірал Штарк в Порт-Артур займає вижидаче становище і тим такою можна пояснити, що від 10. с. м. не було бою на Жовтім морі. Росія не спинає отже причаленя япанського війська, а Япанці тим розохочені думають уже висадити свої війська недалеко устя ріки Ялю або навіть коло Шангайкван. Вість, що Япанці задумують причалити на Ляотун, дасть ся сею обставиною пояснити, що Алексєєв бажає перенести свою головну квартиру з Порт-Артур до Мукден і обезпечити собі вже иншу телеграфічну сполуку супроти небезпечности, що може бути перервана залізниця і телеграф, які ведуть до Порт-Артур. Наведені тут обставини можуть нам пояснити перевагу, яку мають Япанці над російською потугою на морі.

Настрій в Росії з нагоди війни.

(+) Frankfurter Zig. подає цікаву допись з 10. лютого в Москві про настрої російської суспільности з нагоди війни.

«Аж до минулої суботи (т. є 6. лютого) думали загально в Петербурзі, що не прийде до війни з Япанцями. В суботу (т. є 6. лютого) був я, пшше дописуватель, в Михайлівськім театрі, був і весь двір з парем. Всі були вельми веселі, ніхто не знав, що япанський амбасадор вже в суботу в ранці зажадав звороту своїх документів. — Коло 10-ої години вечером розповідав мені один знакомий, що дипломатичні взаємини уже вірвані. Годі собі уявити се зворушенє, яке настало в неділю в ранці в Петербурзі. Всі говорили, що Росія не є приготовлена і ніхто не мав довіря до російської фльоти! Загально можна було почути одну жалісну пісеньку: на суходолі маємо перевагу над Япанцями, але на

на фльота мало що варта. Колиж ві вторник то є 9. лютого в ранці наспіла до царя телеграма Алексєєва про напад Япанців, всі даяди на мсковський лад Япанців як звичайних розбихак. Напад на кораблі без виповідженя війни, сеж супротивнє міжнародному праву. На морі зацпанє, що робили офіцири на кораблях, дячого сторожа не вильнувала, дїстав я відповіди не дуже лестні для офіцирів і моряків. Тепер всі потїшають ся тим, що російське військо на суходолі має перевагу над Япанцями, розуміє ся, як жовніри не вимерзнуть, або не вигинуть з голоду. Аж тепер починають висплати на візване Червоного Хреста хірургічні засоби, ліки, лікарів і сестри-жалібницї — а в Сибірі тепер морози доходят до — 46° С, поїзди не можуть правильно курсувати, посилок взагалі не приймають, поспішні поїзди застановлено на 2—4 тижні, а вчерашній поїзд з Іркутска наспів з 26-годинним опізненєм.

«Дороги взагалі вельми лихі, військові поїзди з Петербурга до Манджурії їдуть 21 — 22 дні. Нещасні жовніри їдуть товаровими возами, а в якім стані доїдуть на місце, можна собі серед тих обставин уявити, які панують в східній Азії. Морська дорога зовсім замкнена, три останні перевозові кораблі з добровільної фльоти, які є в дорозі, будуть неперечно придержані і не допливуть до Порт-Артура. В Москві мало хто думає про війну, населенє таке байдужне, що єму все одно. Спитайте кого з народу, то скаже вам: «Се нічого, то вельми далеко».

Промова посла д-ра Евгєна Олєсницького

на 45. засіданю галицького сойму дня 29. жовтня 1903 в справі отвореня рускої гімназії в Станіславові.

(Дальше).

Панове, стрічаю ся з запереченєм вашим, але прошу б хвильку терпеливости, я говорю спокійно і ви будьте ласкаві спокійно послухати.

Двоєкі суть мотиви, если я не хочу другому зробити добре. Є перший, легко зрозумілий мотив, котрий можна оправдати: если з користю для других є получена шкода для него. То є рация. Є то єгоїзм під певним зглядом, але нині єгоїзм є мотивом в діланях як одинаці, так загалу. Тож міг би і я зрозуміти ваш відпір, если би ви через ухваленє для нас одної гімназії самі одну гімназію стратили, або якби в тім місци не було польської гімназії, коли би ви під зглядом науки вашої, чи становиска національного понесли яку будь шкоду — то я сказав би: єгоїсти суть, але трудно, близша сорочка тіла, ніж сурдут! — Алтруїзму в політиці годі вимагати. Але ви нічо не трагате зі свого ані на волос, а помимо того не хочете дати. Значить то, що мотиву вашого становиска треба шукати дальше, а іменно в неприязни до того напрямю, котрий через заснованє тої гімназії був би скріплений, в ненависти до руского народа. А надто розважте ті прецеденси, з котрими ви не числите ся в тім случаю, признати за відповідні, щоби лиш поставити на своїм; пригадайте собі, що було на остатній сесії, які ту упали обітницї з уст дуже поважних — не згадую тут, що говорено приватно — але з трибуни маршалка упали слова, що зійдемо ся тут під такими авспіціями, що жаданя руского на-

рода що-до заложення школи середньої в Станиславові будуть сповнені.

А опісля прийшли слова ще вище, ще більше важкі — прийшла — гваранція з Найвищих уст. А ви не єсте тим народом, котрий би так неполітично не рахував ся з такими енуціяціями.

В історії політики польської в Галичині не бачу я много слухав, в котрих не рахували би ся панове з такими фактами! Однак в тім конкретнім случаю така була у вас завзятість до нас, тільки було у вас охоти Русинам показати, що: «як не хочемо, не дамо вам нічого», що ми маємо бути від вашої ласки залежні — ті згляди переломили, що у вас дотеперішну практичну політику числення ся з тими факторами, з котрими мусіли би ви були числитись, коли би ви хотіли на иншій дорозі в тій справі поступати.

Се є факти, се є консеквенції ясні і для того не обурійте ся — если ми говоримо: се ненависть. То є акт, котрий заманіфестувати може ваше панованє і власть над нами, так далеко ідує панованє, що навіть найвищі чинники не мають нічо до говореня, если ви схочете. Зрозумійте, если ваше становиско є таке, то і ми мусимо відповідне засадничє становиско заняти і до найдалших на тім же піити консеквенцій.

А при тім годить ся вам не забувати, що крім тих мотивів, крім тих гваранцій, тих прецеденсів, слів обітниць і т. д. є ще инші важкі причини, котрі промовляють за тим, що би становиско ваше було зовсім инше — є річи, котрі апелюють просто до вашого гонору, яко Поляків. Півтора року тому буде, коли в соймі прускім представитель польського народа, князь Радзівілл, при дебаті, коли Німці докоряли Полякам, вказуючи на відносини в Галичині, заявив, що Поляки в Галичині є для Русинів як найліпше настроєні, бо дозволяють їм на школи середні, а в остатнім часі ухвалили їм засноває рускої гімназії в Станиславові. То є факти, на які речник ваш в другій державі покликав ся, яко на документ в очах Європи, а се річ немаловажна, а хоч може в тій хвили немила, то не можна руками кивати і єї легковажати. Прощу роздумати, чи гонор народа не вимагав би того, що би той документ дійсно був документом.

Більше не аргументую, бо то справа вашого гонору, про котрий дбати — вже не моя річ.
(Конець буде).

Япансько-російська війна.

Тактика Росії.

Япанські донесеня стверджують на підставі військових розвідів, що над берегами ріки Ялю нема сконцентрованих більших російських сил, а тільки поменші козацькі відділи. Адмірал Алексєєв оставив Порт-Артур і намірив перенести свою резиденцію до Мукдену. Головно-ж концентрація російських військ відбуває ся аж коло Харбіну, з якого розходять ся залізничні шляхи до Владивостока і до Мукдену, а зглядно до Порт-Артура і Шайганквану. В сей спосіб видає ся, що Росіяни начеб умисно держали ся в резерві і поки-що призволяли Япанцям на перевезенє військ до Кореї. Ся тактика подиктована двома зглядами: по перше ходить тут о забезпеченє задів, імено манджурскої залізничі і евентуальних нападів китайських чунгузів, якими мають навіть проводити япанські офіцери, а по друге приманенє Япанців в глибину краю. Бо щож би був за успіх для російського оружя, коли би они над берегами япанського моря відперли Япанців, як се вже кілька разів стало ся до тепер? Япанці ратують ся утечю на кораблі, щоб відтак висісти знов на сушу в иншій місци. А російські війська мусіли би в таким разі робити тяжкі а безуспішні марші, або роздробити ся по цілім, розгалуженім побережю. Скоро-ж Япанці, сконцентрувавши ся на суші, пустять ся в глибину краю, тоді прийде час до сухопутної борби. А тоді вже — отже за який місяць — і балтійська фльота разом з владивостоцькою і порт-артурською, які держать ся тепер в резерві, зміряють ся з япанською в отвертій битві, а евентуально відітнуть япанському вій-

ску поворот, або і виступлять агресивно на берегах самої Япанії.

Що така тактика лежить, як здає ся, в намірах зверхної військової управи, виходить з урядового комунікату, який оголошено задля успокоєня публичної опії і усмирення нетерплячої жадоби відплати. Комунікат каже: «Всім двім вплинуло від часу, коли в цілій Росії повстало глибоке обуренє на неприятеля, що зірвавши дипломатичні зносини, устроїв зрадливий напад і міг в сей спосіб досягнути притоку до давно бажаної собою війни. Населенє Росії з легко зрозумілою нетерплячкою жєлає собі скорої відплати і очікує з напруженєм відомостий з далекого Сходу. Єдність і сила російського народа виключає всякий сумнів, що Япанія одержить заслужену кару за свою зрадливую ролю і визванє війни, бо коханій монарх російської держави бажав собі удержаня мира. Военні відносини змушують нас очікувати з нетерпеливостю вістий про успіхи наших військ. Сі успіхи не можуть наступити перед рішачим кроком нашого війська. Велике віддаленє воєнної області і бажанє царя удержати мир є причиною, що не можна було від давна робити приготовань до війни. Тепер треба буде довго чекати, аби Япанців справедливо покарати без проливу крови. Сей нарід, що зухвало викликав борбу, мусить стати покараним. Росія тепер мусить чекати на події, в незломній надії, що наша армія стократно пімстить провокацію. Тому, що єще далеко до операцій на суші, не є можливим, щоб вісти з поля борби надійшли скоро. Непотрібний пролив крови був би негідний величині і могутости Росії. Наша вітчизна є така сильна і така готова до жертв для народної справи, що буде обовязком кожду правдиву новину з поля борби безгайно обявити цілому народові».

Сьмілий напад Япанців.

Через Лондон надходять близші відомости про напад япанських торпедовців на російські кораблі в пристани Порт-Артура. Сей напад представляють англійські дневники як один з найсьмілійших в історії мореплавання. Взяло в нїм участь 10 япанських торпедовців з «Асгару» і «Гаяторі» на чолі. На мори лютувала страшна буря і метелиця. Філі ішли так високо, що торпедовців мало що було видко, а спіговниця до решти утрудняла обсервацію. В сей спосіб «Гаяторі» вдер ся аж до самої пристані. Дперва тепер завважали єго сторожі і заалармували форти, які почали стріляти, але безуспішно, бо темність ночи чинила невидимим торпедовця. «Гаяторі» випустив торпеду і успів пофнути ся з пристані; після него зробив се «Асгару». Два російські кораблі мали дізнати ушкодженє, але не знати, в якій степені. Адмірал Алексєєв — як доносить Daily Express — зарядив слідство в справі сего нападу і показало ся, що російські офіцери були знов в місті. Один з молодших офіцерів замість держати сторожу, забрав товаришів на лодку і всі поїхали на забаву. Алексєєв, коли єму се зарепортовано, добув револьвера і в присутности всіх офіцерів застрілив винного офіцера.

Нові в'сти.

Бюро Райтера доносить з Тієнсіну під датою 15. лютого: Спеціальні поїзди перевезли китайське військо з Чавая на манджурску границю під проводом таотая Ванга. Небавом має вирушити туди єще 10.000 китайського війська. Велике вражінє у Відні викликала вістка, що корабель «Цісарєва Елисавета» вислано до Китаю з причини, що австро-угорське посольство в Пекіні зажадало присланя сего корабля задля грізного заворушеня, яке панує в Пекіні і може грозити житю і майнови тамошних австро-угорських жителів. Корабель «Елисавета» находить ся тепер в подорожи по австралійських пристанях і з Батавії має прямо відїхати до залуви Печілі.

Бюро Райтера доносить з Петербурга, що виїзд адмірала Макарова, якого іменовано наслідником адмірала Штарка в Порт-Артурі, дав нагоду до великих маніфестацій. III баталіон першого сибірського полку стрільців, який відходить на поле битви, виправляв сам цар в окруженю великих князів, цариці і цариці-вдови та виголосив при тім промову до війська. — Во-

єнні сили Росії згромаджені до тепер в Манджурії подають урядові жерела на 228.000 людей: з тих 180.000 вояків стоить в першій боєвій лінії.

Standard доносить з Тієнсіну, що після приватної депеші з Порт-Артура, тамошня фльота виїхала звідтам. Звідтам доносять також, що Росіяни арештували велику силу Япанців в Харбіні, Мукдені та инших місцевостях, бо доказано, що они сповняли шпігунські услуги; жінок і дітей, яких також арештовано, випущено відтак на волю. В Нічюван, як доносять з Вашингтону, прийшло до непорозумін між Росіянами а Американцями та Англійцями з причини, що Росіяни здержують їх кораблі в обаві, щоб не доносили ворогові інформацій.

Ситуація на Балкані.

Небезпечність оружних заворушенєв на Балкані по части змагає ся, по части вже здійснила ся. Вправді популярність Сарафова, того головного мотора ворохобничої Македонії зменшила ся так в Болгарії, як і в Сербії, особливо тому, що він воєнну акцію супротив Туреччини хоче оперти на співділаню Греції, однак оба сі краї, а особливо Болгарія приготовлюють ся на рішучий крок і доповняють свої оруженя. Немало вплинуло на сє повздержність порозумінє між Австрією а Росією та теперішні клопоти Росії на Сході і в Туркестані. Представитель Росії в Софії Бахматів вручив президентові болгарського кабінету Петровови остерігаючи ноту, а надто додав устно, що колиб Болгарія спровокувала війну з Туреччиною, Росія займе болгарекі пристані в Бургас і Варні. В наслідок сего болгарське правительство проклімало стан облоги на просторони 30 миль здовж турецької границі, а то в сій цілі, щоб ворохобничим ватагам перешкодити переступленя границі. Однак мимо тих всіх зарадчих середників, в певним, що з весною вибухне нове повстанє в Македонії.

Ще менше має Сербія охоти до борби, але до приготовань на всякий випадок спонує єї загальний горлячковий настрій в балканських квестиях. Навіть австрійська преса не годна здержати ся від тої горлячковости і навіть поважні органи, як Reichswehr накликають, щоб Австрія не грала ролі «шильдваху» супротив Росії, але коли она занята своєю війною, в данім случаю рішила ся на самостійну окупацію аж до Солуня. Досєвід з окупації Босни і Герцеговини наказує, щоб тепер не брати ся до такого діла кількома полками, а кинути відразу корпуси, щоб числом та силою здавити розрухи і заїмпонувати окупованим. Але що дорога до Солуня веде через вузький Новобазарський Санджак помежи Сербією а Черногорією, то радить Militärisches Wochenblatt окупувати Сербію, яка теперішним неладом і панованєм убийників страшила право до самостійности; рівночасно Росія мала-б окупувати Болгарію.

Коли сі воєнні підпринятя ще не виїшли зі сфери проєктів, то в Альбанії розгоріла ся вже грізна війна. Успокоючі заяви Феті-паші, що воєнний рух Арнавтів є тільки локальний, не справджують ся. Після наспілих до Царгорода вісток в місцевости Дякова є три турецькі баталіони, які мусять вести борбу з околаючими їх Арнавтами. Шензі-паша находить ся на чолі 5 баталіонів з артилерією 16 кілометрів на полудне від Дякови. Инші військові сили розділені на ріжних точках. Міст через ріку Дрину 10 клм. від Дякови знесено. Ситуацію Дякови представляють з ріжних сторін критичною. Після донесеня в Дякови мало прийти до нової борби між Арнавтами а турецьким війском, в якій розбито турецький баталіон, а баша Шемсі мав одержати рану. Внаслідок повожденя Арнавтів росте їх опір; дотепер мало станути їх під оружєм 30.000. Те саме потверджують via Відень.

Новинки.

— Календар. В суботу: руско-кат. Партеїя; рим.-кат. Никифора. — В неділю: руско-кат. Теодора; рим.-кат. Елєонори.

— **Із Солотвини.** Загальні збори кредитового тов-а «Самопоміч» в Солотвині відбулись у неділю дня 21. с. м. о 5. год. зглядно б. популяри в сали товариства касинового з отсим порядком дньним: 1) Звіт дирекції з діяльности за рік 1903. 2) Вибір двох членів ради надзираючої. 3) Вибір одного заступника директора. 4) Виєскі членів.

— **Тернопільська філія „Просвіти“** заповідає люстрації читальні, получені з популярно-науковими відчитами, а по можности також з сьпівами, деклямаціями і т. п. Дня 21. с. м. відбулись люстрації читальні в Настасіві, Білоєскірці, Микулінцях і в Цєброві; 28. в Ходачкові ма с. в Гаях великих, в Чернилові рускім і в Луці великій; 6. марта в Білій, в Забойках, в Заставі і в Скоморохах; 13. марта в Драганівці в Петрикові, в Курниках пляхоцких, в Городищу і Бунєві; 20. марта в Ладичині, Людвиківці, Острові і Смиківцях; 27. марта в Заставі, Тєклівці, в Бірках вел. і Дєнісові; 17. цвітня в Довжанці, Воробійці, Прошовій і в Чернихові; 24. цвітня в Плєсімівцях, Янківцях, Носівцях і Глядках; 1. мая в Васиївцях, в Дячкові, Зарудю, Мишковичах; 8. мая у Мшанцях, в Романівці, Ходачкові вел. і в Чистилівці; 15. мая в Маріяніці, в Івачеві горішнім, Купчинцях, Курівцях і в Глубичку вел.; 22. мая в Ігровиці, Середняках коло Буцєва і в Стегниківцях.

— **Іменованя і перенєсеня.** Учитель семинарії учат. в Сокалі кс. Йосиф Раковський іменованій головним учителем семинарії в Заліщиках. — Почтові асистенти Лев Френкель з Підчолочк і Теофіль Козак з Сокаля перенєсені до Перемишля.

— **Примір до наслідования.** Руска народна Спілька в Yonkers N. Y., до якої належить около 100 членів, в протягу кількох лїт придбала три доми і дві торговлі, які представляють вартість 55.000 доларів (264.000 К). Треба замітити, що до сеї спільки крім о. Н. Підгорецкого і о. П. Тимкевича належать самі давні мужики з Галичини, які попавши в Америку, станули що до підприємливости о ціле небо вище від нашого селянина.

— **З Тернополя.** Тернопільська філія «Просвіти» заповідає ряд популярних відчитів, котрі відбуються в сали «Міщ. Брацтва» 21. і 27. с. м., 6, 13, 20 і 27. марта. — Заходом «Міщ. Брацтва» в Тернополі виставлено дня 7. с. м. мелодраму Кропивницького «Дай серцю волю, заведе в неволю». — Гімнастичне тов-о «Сокіл» в Тернополі рішило винайти сали «Міщанського Брацтва» і урядити правильну науку гімнастики для муштя, жінок і дітей; наука розпочне ся з дня 1. марта під проводом учителя п. Дигдалевича. — Дня 20. с. м. відбуються в «Рускій Вєсці» в Тернополі збори повітові в справі заложєня повітового комітету для збираня складок на будову народного театру у Львові; на збори приїде адв. др. Евгєн Олесницький.

— **Нагорода за скору поміч при пожарах.** По приписам закона про огневу поліцію, кожний властитель коний є обовязаний в случаю пожара доставити сьчас даром коні до сиваков і бочок з водою. Однак лучало ся часто, що за для браку коний поміч запізно прибувала на місце пожара. З сеї причини львівська рада повітова видала обїжник до всіх громадских рад і двірских обшарів свого повіта, в якім проктує визначєне в кожній громаді звачнійшої нагороди для того, хто перший приставить коні для сиваків і пожарників. Сею справою, як влучно замічує одна з газет, повинен заняти ся крайвий виділ і завести обовязкову винагороду за підводи в случаю пожара.

— **Дефравдація у львівській магістраті** була вчєра предметом розправи перед трибуналом присяжних судий. Яко обжалованій ставєв Евгєн Новіцький, бувший секретар магістрату, за дефравдацію 1.500 К з військових такє і оплат за горожанські дипломи. По переслуханю свідків трибунал увільнив Новіцького від вїни і кари.

— **Гр. Станислав Шептицький,** капітан генерального штабу в Кракові, став іменованій військовим австрійским аташе при російській армії в Манджурії.

— **Проти цілованя.** Поцілунок, ознака любови, привязаня, приятнї, буває часом Юдиним поцілунком, який невинну людину тручає в пропасть невєлічимої хороби. Отсе наведемо примір такогю небезпєчного поцілуку, відстрахаючий примір для всіх тих, що люблять давати свої руки другим до лизаня, або самі лизуть чужі руки, а часто навіть брудні рукавички, або знову цілкують ся із звачними чи з чужими в уста, по лицях, вусах, бородах і т. п. гніздах найріжнороднійшого рода бацїлїв. Вчєра ми подали що 8-лїтня учениця у Львові була заражена одною з найтяжких недуг венеричних. До викриція сеї недуги причинила ся обставина, що учителька, яку ціловала та дївчина в руку, попала в ту страшну хоробу. Сифілітичний чирак, який утворив ся на руді учительки, привневолив заряд школи покликати лїкаря до огляненя учениці. У одної з учениць найдєно чирак на губі, а ціла дївчина була заражена. Звідки она заразила ся, викриє зарядженє су-

дове слідство, а тимчасом шкільні власти у Львові видали зарядженя, аби на будучє усунути можливість перенєсеня недугу через цілованє. Інспектор міських шкіл у Львові видає обїжник до всіх шкільних дирекцій, і звєрне увагу на невластивий, нездоровий і вельми небезпєчний звичай цілованя дїтий між собою, як також цілованя рук учительів і катехитів. Подібні обїжники мають видати всі інспектори народних шкіл у своїх округах.

— **Крадіж в костелі.** З Наварії доноєть: До костела в Наварії закрив ся в ночи з суботи на неділю тамошний селянин Петро Клем, розбив там кивот, порозкидав св. Дари по землі, порозбивав скарбонки і забрав гроші, які в них були. Злодїя викрито в той спосіб, що жиди вертаючи коло півночи, узріли в костелі сьвітло і почувши якийсь підозріний шелєст, повідомили протє сєйчас жандармерию і сусідів. Окружено сєйчас костел, а коли зібрані вїшли до середини, побачили знищенє, якогю злодїя нароби в костелі. Клема найдею укритого за сповідницею. Люди були так озлобєні, що коли би не жандармерия, були би злочинця убили на на місци. В кишени найдею 5 К 92 с. Відєтєвлено єго до вязниці.

— **Державні залїзницї в Австрії** перевезли в сїчнї с. р. 2,858,900 осіб за оплатою 4,705,100 і 2,709,400 бочок (тон; 1 тона = 1,000 клг.) тягарів за оплатою 14,204,100 К. Дохід в сїчнї с. р. вносив загалом 18,909,200 К, с. є 563,415 К більше чям в сїчнї попереднього року. На східну сїть австрійских державних залїзниць припадає в сїчнї с. р. дохід 1,678,600 К за перевіз 729,300 подорожних, а 4,079,700 К за перевіз 526,500 бочок тягарів. В порівнаню з доходами в сїчнї минулого року було в сїчнї с. р. на східних шляхах о 110,78% К (+29,600 подорожних) більше в особовім руху і о 134,251 К більше доходу в тягаровім руху. Причиною більшого доходу в сїчнї с. р. була по части обставина, що в тим місяци припадало пять неділів, замість 4, як було в сїчнї минулого року, а по части збільшенє закушю абонаментових карт їзди. До збільшеня доходу в тягаровім руху причинив на західних шляхах сильнійший перевіз вугля, будівельних материялів, залїза і збіжа, а на східних шляхах (в Галичині) перевіз нафти, різаногю дерева до Румунії, покладаків, збіжа і муки.

— **Перед битвою на морі.** Французский писатель Олівіє Сельє подає в однім із послїдних чисел часописи Gaulois гарний образок вижидаєня перед морскою битвою:

На вперед шильдєва, що дїмає в конї під впливом горячих промїнів полудня — вдивляє ся службовий офіцер в точку на виднокрузї, де на акасамї морских філь відбиває ся сонцє ослїпляючим блєском. Уже десять разів задержуєвала ся льорнета офіцера на тій точці, котра видає ся тільки привидом на тлі великаньского смарагдового колеса, що уступає усе чимраз далше перед напором корабля. Осє уже і керманічі слїдять за тою тємничою точкою. Поволи притихають розмови серед залози, що відпочиває на помості. Сторож, що стоїть на передї корабля, свичє тихо на неуважногю шильдєваха. Вкінці службовий офіцер видає розказ спокійним, троха безбарвним може наслідком зворушеня голосом: „Донєсти командантові, що ворога видно“. З капітаньского помосту вертає розказ змїненій: „Донєсти адміралови, що ворога видно“. І отсе командант, що склонив на хвилью у кімнаті голову, щоби відпочати після безсонної ночи, котру перебув на повнім відвїчальности становищі керманіча ескадри, яка пливе без регулярніових сьвітєл — стоїть уже при боцї службового офіцера. Перед ним розкладають карнет відбиток ворожих кораблїв. Хмарки диму на виднокрузї стають чимраз виднійші. Серед ослїпляючого сьвітла виривають кораблі. Зворот панцирника, що плиє на передї, дає можність перевірити їх вигляд, зачеркнений на яснім тлі небєс. Мигтю перекиєвно картка карпету і адмірал вже знає назвиска і силу кожного з надпливаючих кораблїв.

Помости ще не змїнила виду. Але кадети, офіцери і команданти не дармують в хвилью, коли начальний командант глибоко задумав ся. Та не на горячковім шуканю телеметрів, таблиць віддалєня і підручників штуки стріляннє манає час. Се все давно готовє. Кадети, офіцери, команданти перебирають ся в сьвятючий стрій. На морі гинє ся в балєвім строю. Адмірал звільня запинає гузики білих рукавичок, при вході до панцирної вежі на передї панцирника. Дав знак: заграли трубка і бубни, з анєломом до бою. Дав знак: на бльоках підвєсли ся шнурї фляг і шелєстєчих хоругвоков. В слїд за адміральским кораблєм з панцирника до панцирника летять звуки трубок, у відповідь лунає гомін бубнів. В панцирних вежах дьзвонять, скрегочуть, клєкочуть, шелєстєть рушені до перевіреня механїзмів. За сталєвою стїною, 40 сантиметрів грубою, адмірал обдумує побїду. Ворог зближає ся, але не скоро, бо затанє властивого напрямю може дати тактичну перевагу, коли перший стріл упадє. Яке вдоволенє між товпою моряків! Отжеж справді кожний з них стоїть на боввїм постерунку? Кілько то разів, і як нудно,

они викрикували свої назвиска і гасла на тих самих місцях в часі вечєрного розказу! Чижи они могли тоді догадувати ся, що наспіє хвилью така, як нинїшня, що в горячих промїнях сонцї будуть могли цілим серцем голосно висказати слова, які будуть присягою? Мисль про забави і шинки вивітрила їм з голов—ворог стоїть напроти: небавом адмірал дає приказ стріляти, ще лише одна хвилью. — Вийшов на поміст, звив капєлюх перед емблємами народу, великими квадратними хоругвами, які самє замерєхотїли на всіх щоглах. Такий є припис: кораблі повинні їти в бїй з розпростєрними флягами. Вже послїдний раз — бо опісля кораблї будуть манєврвати лише по знакам фляг на щоглах судна команданта — послїдний раз отже взвоєчись в гору, мерехтєть і шелєстєть шнур ріжноразных фляг і дає гасло: Адмірал пригадає, що кожний командант одвїчальний за честь своєї хоругви!

— **4. число „Промїня“** вислали ми лише тим, що заплатили передплату. Кожний, хто приплє цілорічну передплату 6 К, або хоть якусь частє єї, бодай і К, отримає всі до тепєр вийшовші числа. На кредит «Промїня» не висилаємо. — *Адміністрация „Промїня“ в Вашківцях н. Ч. на Буковині.*

— **Дрібні вїсти.** Цїсар затвердив вибір Волод. Трусколяского, власт. дїбр в Полоннім, на прєзєса, а о. Олімпа Полянського, руско-кат. пароха в Юрївцях, на заступника прєзєса повітової ради в Сяноці. — Секретарєм російского консуляту у Львові іменованій дотеперїшній аташ російского посольства в швайцарєкїм Берн Адриан Адриянович Лачіпов. — У Львові помер, ли Вячєслав Беринда-Чайковский, судовий адюнкт з Долини, в 35. р. житя і Павліяна Венцковєска, вдова по надрадникони скарбу, матиувєзженогю в Станиславові майора, в 74. р. житя. — Др. Володимир Шаранєвич отворив адвокатску канцєлярию в Стрию.

— **Тєлєфонїчна і тєлєграфїчна лїнія** між Віднем а Львовом перервана нинї в наслідок бурї на Моравії. Від 9. год. рано до полудня не прийшли нові тєлєграми з Відня до Львова.

Русини! Памятайте на українсько руску бурсу в Новім Санчи.

Посмертні поповістки.

— **О. Гнат Вахнянин,** парох Синяви, упокоїв ся в Бозі, прийавши Св. Тайни дня 19. лютого по довгій недужї в 46. році житя, а 22. році свьєщенєства. Покійний належав до витрєвалих, хотя тихих труженників-патріотів. Стави парохом Синяви, засновав брацтва «тєрєзової молодєжи», обновив церков, вєровадив по довгих заходах науку язика руского в місцевій польській школі, був довгий час прєдсїдатєлем міської школи, а в послїдних роках при збиранє до 4.000 К на обновленє старинного іконостаса в своїй церкві. При тим дїлї заскочила єго смєрть. Покійний полишив четєро круглих сиріт. Легка єму земля і вїчна память! — Похороня відбують ся 22. лютого рано в Синяві коло Ярослава до родинного гробівця.

Наука, штука, література.

— **Промїнь,** суспільно-науковий орган руско-українського учительства, який виходить в Вашківцях над. Чер. 1. і 15. кожного місяця, містить в 4. числі між иншими отєї статї: Народна руска школа і рускі учителї в Галичині; Сум сучасної хвилі і єго відгомін в дїточому сьвітї; Задача антропології; Добро і зло; Дві нації.

— **Комар ч. 3.** в 15. лютого с. р. містить: драматично-гумористичну картину «На авдїєнцї» з дївими особами д-ром Козловским, Марковом і Демянчуком; політичний огляд ситуації в Галичині п. з. «Найдєна згуба»; свїжі вїсти з терєну вїни п. з. «Дещо про російско-япаньску вїйну»; З дньвникарского сьвітє; З теки Дєніса Угвівця; З нашой найновїшої літератури; Książd-hakatysta. Крім сїх живї і з гумором змальованих картин містить «Комар» ще дрібні шутки і чотири гарні ілюстрації.

Тєлєграми

з дня 19. лютого.

Вїдєнь. Міністер залїзниць др. Вітек находит ся в інепєкційній подорожа по Істриї і Горичїї.

Река. Пароплав «Адриа» розторочив ся вчєра в часі бурї коло Пунтанєци на Серєдземнім морі.

Шангаї. Бюро Райтера доноєть з Порту Артура, що англійский пароплав «Нейрєнг» прибув там дня 17. с. м. з Чївангаєс. Коли пароплав хотїв схоронити ся до пристанї Порт-Артура

перед бурю, острілювано його з російських кораблів, а описля відставлено до Дального і там передержано його 4 дні мимо протестів капітана.

Петербург. Російська агенція телеграфічна доносить з Порт-Артура з датою 18. с. м.: В Порт-Артурі і в Манджурії зовсім спокійно. Японці і Росіяни концентрують свої війська. На моря коло порту Дальний бачено вчера (середа) багато огнів, які то гасли то світили. Направа кораблів, ушкоджених торпедами, відбуває ся енергично, так що кораблі будуть небагом готові до дальшої служби.

Япанська флотія мала поділити ся: одна частина стереже висаджування війська на сушу коло Чемульпо і Фузан, а друга частина стереже японського побережя перед нападом влади-восточної флотії.

Населення в Манджурії радо продає війську коні і харчі.

Фахово рілнична часопись „ГОСПОДАР“

(Перемишль, Побережє ч. 1)

зачала з 1904. р. семий рік свого видавництва. Виходить щомісячно в 16 сторонах білого друку, містить короткі, точно оброблені відомости з найновіших практик господарських (до 200 статей в році), приміненіх до потреб меншої посполости і коштує в дорозі передплати дві копони річно.

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

— Від 16. до 29. лютого 1904. —

Нова

величава

програма!

Щоденно о 8. год. вечер представлення. В неділю і свята 2 представлення о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлення. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Найновіший твір

Л. Лопатинського

„ПАРАЦЯ“

комедия в 3 актах зі співками

(з побуту літників)

відзначає ся невичерпанім ювіляльним гумором і жвавим діяльгом. Ся комедия збогачує знатно галерію типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упослідженім недотепом, але противно має нагоду посьміятися ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної свідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горуна у Львові, пл. Домбровського ч. 1, і в книгарнях.

В книгарни Товариства ім. Шевченка і в книгарни Ставропільській можна дістати отсі праці відані проф. д-ром Ів. Коначом:

Будучність гімназій. Ціна 1 К.

Партийна політика і морал. Ц. 50 с.

Родинне житє (під розвагу руским «соколкам і паннам»). Ц. 50 с.

Соціалізм, етика і політика (під розвагу «старшим і молодшим»). Ц. 50 с.

Три перші праці владжені на основі творів професора берлинського університету д-ра Фрідріха Паульзена.

Парохія порохницка глядає сейчас ДЯКА

іспитованого, безженного, з добрим голосом, та щоб миг уділяти іо змозі вотного співу. На разі дістане мешканє і несогірні доходи. По двох місяцях буде можва умовити ся о сталу ремунерацию.

Зголошеня надсилати: о. Д. Бодревич в Порохнику, почта в місци. 82(3—3).

Християнський Календар МІСІОНАРЯ на 1904 рік

коштує лише 50 сот., а з поштовою пересилкою 60 сот. Зміст багатий, ілюстрації гарні. При закупі більше примірників вельми значний опуст. Висилає лише за готівку: *Видавництво Чина св. Василія В. в Жовкові.*

Всілякі КУПОНИ

вильосовані

цінні папері

виплачує без потручення провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБИЖЕ І ПАШУ

против огневих шкід

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР онирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пупілярних лінійних паперах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк кравчий і каси ощадности.

АГЕНЦІЯ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агента; ДНІСТЕР уділяє агенції господарям, де ще на більший округ нема агенції. Агенти заробили вже 537.815 кор. провізії.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківекім; власну провізії від таких обезпечень дає ДНІСТЕР на рускі добродійні ціли; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“

у Львові, рипок 10, в домі «Просьвіти».

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд посп. особ. приходить о годині	до Львова	Поїзд посп. особ. відходить о годині	зі Львова
6-10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6-22	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор
6-20	з Чернівців (Галичу), Чорткова, Калуша	6-30	до Підволочиск (Київа), Бродів дв. головний
6-50	з Сокалі, Рава рускої	6-43	„ „ „ „ дв. Підзамче
7-35	з Самбора, Хирова	6-45	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича
7-55	з Підво. очиск, Бродів на дв. Підзамче	8-25	8-35 до Кракова Відня, Праги, Берлина
7-55	„ „ „ „ на дв. головний	2-50	9-05 до Лавочного, Хирова, Калуша
7-45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9-25	до Самбора, Хирова
8-55	з Жидачева, Відня, Праги, Берлина	9-40	до Белзів, Сокалі, Любачева
9-37	з Стрия	10-35	до Чернівців, Потутор, Делятина
10-25	з Рашева, Любачева	10-40	до Тернополя, Потутор, дв. головний
11-15	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10-57	„ „ „ „ дв. Підзамче
1-10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	3-05	до Стрия, Хирова, Борислава
2-15	з Підволочиск, Коничинців на дв. Підз.	3-25	до Рашева, Любачева
2-30	„ „ „ „ на дв. голов.	3-40	до Самбора, Хирова
4-35	з Стрия, Хирова, Борислава	3-50	до Яворова
5-16	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		
5-0	„ „ „ „ на дв. голов.		
5-20	з Яворова		
1-40	5-40 з Чернівців, Іцман		
	5-10 з Кракова, Відня, Праги, Берлина		
	5-55 з Белзів, Сокалі, Любачева		
	Ніч		
12-20	8-20 з Яворова	12-45	6-05 до Станиславова, Жидачева
8-40	9-20 з Чернівців, Букарешту	6-15	до Кракова, Відня, Берлина, Варшави
2-31	9-50 з Кракова, Відня, Берлина, Ясла Римавова	6-31	до Яворова
	10-00 з Самбора, Сан на	6-40	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
	10-02 з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	8-05	до Сокалі, Рава рускої
	10-0	9-00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець
	10-40 з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша	9-20	„ „ „ „ дв. Підзамче
	3-40 з Тернополя, Грималола на дв. Підзамче	2-51	10-42 до Іцман, Чорткова
	3-30 „ „ „ „ на дворець головний	10-55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
		11-03	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11-24	„ „ „ „ дв. Підзамче
		11-05	до Стрия
		11-11	до Жовків (лише що неділя)
		4-10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора

ЗМІТКА: Гога кича числить ся від 6. години вечером до 5. години 59 минут рано.

Час середно-європейскій різнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12. год 36 мин часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє прошеня в справах залізничних, продає білети великого рода і розклади їзди.